

รายงานการศึกษาเพื่อพัฒนาป่าชุมชน

กรณีศึกษาป่าชุมชนบ้านหนองปากคอง ตำบลปากช่อง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

The Study for Community Forest Development

**Case study : Baan Nong Paak Dong Community Forest,
Tombol Paak Chong, Amphoe Chom Bung, Changwat Ratchaburi**

โดย

นายบำรุง คูหา

นายวัลลภ พิสุทธิพิเชษฐ์

สำนักงานป่าไม้เขตบ้านโป่ง

กรมป่าไม้

พ.ศ. ๒๕๔๓

บทคัดย่อ

การศึกษาเพื่อพัฒนาป่าชุมชน

กรณีศึกษาป่าชุมชนบ้านหนองปากดง ตำบลปากช่อง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านประวัติความเป็นมา ด้านกายภาพ ชีวภาพที่สำคัญของป่าชุมชน สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน ตลอดจนทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม

ป่าชุมชนบ้านหนองปากดงเป็นป่าชุมชนประเภทพัฒนา ลักษณะเป็นป่าไม้รกรงผสมเบญจพรรณ มีการปลูกไม้เศรษฐกิจเสริมเข้าไปในป่าชุมชน ได้แก่ สะเดา ยูคาลิปตัส ยูคาลิปตัสผสมไม้รกรงและแปลงสาธิตระบบวนเกษตร

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุเฉลี่ย 47.84 ปี ระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำ (ต่ำกว่า ป.6) มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในตำบลปากช่อง ประกอบอาชีพหลักรับจ้างและเกษตรกรรม มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 11.24 ไร่/ครัวเรือน รายได้เฉลี่ย 41,932.89 บาท/ปี รายจ่ายเฉลี่ย 42,268.75 บาท/ปี ราษฎรส่วนใหญ่มีฐานะยากจน และมีหนี้สิน

ผลการวิเคราะห์ความเป็นอิสระด้วยค่าสถิติไคว์สแคว์ และ Correlation Analysis พบว่าทัศนคติของชุมชนที่มีต่อป่าชุมชนบ้านหนองปากดง มีความสัมพันธ์กับปัจจัยบางประการ ได้แก่ ระดับการศึกษา ขนาดพื้นที่ถือครอง รายได้ และการช่วยพัฒนาป่าชุมชน แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับ เพศ อายุ การตั้งถิ่นฐาน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน อาชีพ การรวมกลุ่มกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น การพบปะเจ้าหน้าที่ป่าไม้

สำหรับแนวทางการจัดการป่าชุมชนในอนาคต ชุมชนต้องการปัจจัยสนับสนุนบางอย่าง คือ ต้องการที่จะให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการป่าชุมชน กำหนดขอบเขตป่าชุมชน กำหนดกติกา และจัดทำเรือนเพาะชำ